

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

Yıl : 2017

Sayı : 39

ISSN : 1300-9206

GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ DERGİSİ

ERZURUM - 2017

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

ATATURK UNIVERSITY
DIRECTORATE OF FINE ARTS INSTITUTE

YIL/YEAR: 2017

SAYI/ISSUE: 39

ISSN: 1300-9206

GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ DERGİSİ
JOURNAL OF THE FINE ARTS INSTITUTE
GSED-39

“Bilimsel Hakemli Bir Dergidir”

- Yılda İki Sayı Olmak Üzere Ağustos ve Aralık Aylarında Yayımlanır -

ERZURUM - 2017

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ DERGİSİ
ATATURK UNIVERSITY JOURNAL OF THE FINE ARTS INSTITUTE

Sayı/Issue 39 - 2017

Yayımlayan / Published

Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Müdürlüğü
Ataturk University Directorate Of Fine Arts Institute
ISSN: 1300-9206

Sahibi / Owner

Yönetim Kurulu Adına
Enstitü Müdürü
Doç. Dr. Ahmet Selim DOĞAN

Yayın Yönetmeni / Editor

Yrd. Doç. Dr. Koray ÇELENK

Yayın Kurulu / Editorial Board

Prof. Dr. Mustafa BULAT
Prof. Dr. Yasemin YAROL
Prof. Dr. Ayşe Pınar ARAS
Doç. Dr. Yunus BERKLİ
Doç. Dr. Ayşe Aslıhan EROĞLU
Yrd. Doç. Önder YAĞMUR
Yrd. Doç. Zafer LEHİMLER

Dizgi / Typesetting

Yrd. Doç. Dr. Koray ÇELENK

İngilizce Editörü / Foreign Language Editor

Dr. Deniz ARAS

Teknik Redaksiyon / Technical Reducation

Yrd. Doç. Dr. Koray ÇELENK

Yazı İşleri / Editorial Secretary

Nejla YİĞİT

Yazışma Adresi / Correspondence

Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Müdürlüğü 25240
ERZURUM Tel: 0 442 231 14 70
e-mail: gsem@atauni.edu.tr

Baskı/Press

Zafer Medya
Yenikapı Caddesi, Kadioğlu Sokak
Yakutiye/ERZURUM
0442 234 22 85

Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi, Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Sistemi (ULAKBİM), Academia Social Science Index (ASOS) ve Acar Index tarafından indekslenmektedir.

Makalelerin Bilim ve Dil Sorumluluğu Yazarlara Aittir.

Dergi Hakem Kurulu

Prof. Dr. Abdülkadir YILMAZ	(Bayburt Üniversitesi)
Prof. Dr. Ahmet Şinasi İŞLER	(Uludağ Üniversitesi)
Prof. Dr. Alev Kuru	(Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. Aydın UĞURLU	(Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi)
Prof. Dr. Aytekin ALBUZ	(Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. Bilal SEZER	(Uşak Üniversitesi)
Prof. Dr. Cengiz ŞENGÜL	(Akdeniz Üniversitesi)
Prof. Dr. Hagigat MUHARREMOVA	(Atatürk Üniversitesi)
Prof. Dr. M. Cihat CAN	(Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. Mustafa BULAT	(Atatürk Üniversitesi)
Prof. Dr. Naci İSPİR	(Atatürk Üniversitesi)
Prof. Dr. Oğuz ADANIR	(Dokuz Eylül Üniversitesi)
Prof. Dr. Özer KANBUROĞLU	(Kocaeli Üniversitesi)
Prof. Dr. Salih AKKAŞ	(Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. Seval YAVUZ	(Mustafa Kemal Üniversitesi)
Prof. Dr. Zahide İMER	(Gazi Üniversitesi)
Prof. F. Gonca İLBEYİ DEMİR	(Anadolu Üniversitesi)
Prof. M. Reşat BAŞAR	(İstanbul Aydın Üniversitesi)
Prof. Mehmet KAVUKCU	(Atatürk Üniversitesi)
Prof. Mümtaz DEMİRKALP	(Hacettepe Üniversitesi)
Prof. Mümtaz SAĞLAM	(Dokuz Eylül Üniversitesi)
Prof. Namık Kemal SARIKAVAK	(Hacettepe Üniversitesi)
Prof. Ö. Faruk TAŞKALE	(Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi)
Prof. Sadık ÖZÇELİK	(Gazi Üniversitesi)
Prof. Şeyda ÇILDEN	(Gazi Üniversitesi)
Doç. Ardan ERGÜVEN	(Marmara Üniversitesi)
Doç. Ceren BULUT YUMRUKAYA	(Dokuz Eylül Üniversitesi)
Doç. Dr. Attila DÖL	(Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)
Doç. Dr. Bahadır GÜCÜYETER	(Atatürk Üniversitesi)
Doç. Dr. Barış DEMİRCİ	(Atatürk Üniversitesi)
Doç. Dr. Barış KARAELEMA	(Gazi Üniversitesi)
Doç. Dr. Fikret HAŞİMOV	(Atatürk Üniversitesi)
Doç. Dr. H. Tahsin SÜMBÜLLÜ	(Atatürk Üniversitesi)
Doç. Dr. Oğuz DİLMAÇ	(Atatürk Üniversitesi)
Doç. Dr. Ü. Sevim ŞEN	(Atatürk Üniversitesi)
Doç. Dr. Yakup GÖKDAŞ	(Atatürk Üniversitesi)
Doç. Dr. Yunus BERKLİ	(Atatürk Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Ahmet FEYZİ	(Atatürk Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Ali Korkut ULUDAĞ	(Atatürk Üniversitesi)

Yrd. Doç. Dr. Aydın ZOR	(Akdeniz Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Bünyamin AYDEMİR	(Atatürk Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Emrah LEHİMLER	(Atatürk Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Emriye KAZAZ	(Atatürk Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Gökalp PARASIZ	(Balıkesir Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Koray ÇELENK	(Atatürk Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Muhammet Lütfü KINDIĞILI	(Atatürk Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Şeyda ERASLAN TAŞPINAR	(Atatürk Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Tamer TEMEL	(Atatürk Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Yavuz ŞEN	(Atatürk Üniversitesi)
Yrd. Doç. M. Ferruh HAŞILOĞLU	(Atatürk Üniversitesi)
Yrd. Doç. Önder YAĞMUR	(Atatürk Üniversitesi)
Yrd. Doç. Zafer LEHİMLER	(Atatürk Üniversitesi)

GSED-39. Sayı Hakemleri

Prof. Dr. Abdülkadir YILMAZ	(Bayburt Üniversitesi)
Prof. Dr. Bilal SEZER	(Uşak Üniversitesi)
Prof. Mehmet KAVUKCU	(Atatürk Üniversitesi)
Doç. Dr. Attila DÖL	(Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)
Doç. Dr. Barış DEMİRCİ	(Atatürk Üniversitesi)
Doç. Dr. Barış KARAELEMA	(Gazi Üniversitesi)
Doç. Dr. H. Tahsin SÜMBÜLLÜ	(Atatürk Üniversitesi)
Doç. Dr. Oğuz DİLMAÇ	(Atatürk Üniversitesi)
Doç. Dr. Ü. Sevim ŞEN	(Atatürk Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. A. Korkut ULUDAĞ	(Atatürk Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Aydın ZOR	(Akdeniz Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Bünyamin AYDEMİR	(Atatürk Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Emrah LEHİMLER	(Atatürk Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Emriye KAZAZ	(Atatürk Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Gökalp PARASIZ	(Balıkesir Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Koray ÇELENK	(Atatürk Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Tamer TEMEL	(Atatürk Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Yavuz ŞEN	(Atatürk Üniversitesi)
Yrd. Doç. M. Ferruh HAŞILOĞLU	(Atatürk Üniversitesi)
Yrd. Doç. Önder YAĞMUR	(Atatürk Üniversitesi)
Yrd. Doç. Zafer LEHİMLER	(Atatürk Üniversitesi)

Atatürk Üniversitesi

Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi Yayın İlkeleri

Journal of the Fine Arts Institute the Principal of the Publication

1995 den beri ISSN 1300-9206 Süreli yayınlar numarası ile yılda iki kez yayınlanmakta olan Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi, ulusal hakemli ve bilimsel içerikli resmi yayın organıdır. Derginin yayın dili Türkçe ve İngilizce olup, sosyal bilimlerin farklı alanlarında yapılmış bilimsel nitelikli araştırma yazıları yayınlanır.

Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi'ne gönderilen yazıların inceleme ve değerlendirmeye alınabilmesi için aşağıdaki şartların yerine getirilmesi gerekmektedir.

1. Gönderilen yazılar daha önce herhangi bir şekilde yayınlanmamış ya da yayınlanmak üzere herhangi bir yayın organına gönderilmemiş orijinal makale olmalıdır.
2. Editörler Kurulu Yazım Kurallarına uymayan yazıları yayınlamak, düzeltmek üzere yazarına geri göndermek ve biçimce düzenlemek yetkisine sahiptir.
3. Yayınlanmak üzere gönderilen yazılar teknik değerlendirme aşamasına geçtikten sonra Yayın Kurulu'nun uygun gördüğü en az iki hakem tarafından değerlendirilir ve yayınlanması uygun görülürse dergide basılır.
4. Yayın için gönderilmiş çalışmaların gecikme veya diğer bir nedenle dergiden çekmek isteyenlerin bir yazı ile başvurmaları gerekmektedir.
5. Dergiye gönderilen yazılara telif hakkı ödenmez.
6. Yazıların, Türk Dili Kurumu "Yeni Yazım Kılavuzu" ile Türkçe yazım kurallarına uygun olması gerekmektedir.
7. Yazılar, sadece makalenin adı, yazarın akademik unvanı, görevi, bağlı olduğu kuruluşu, e-posta ve telefon numaralarını belirten bir dış kapak sayfası eklenerek 3 kopya çıktı ve CD kaydıyla birlikte enstitümüz adresine teslim edilmelidir. (Resim grafik ve benzerlerinin ayrı bir dosya halinde ve JPG formatında kaydedilmesi gereklidir.)

Makale Yazım Düzeni

Dergimize gönderilecek yazıların aşağıdaki şekil özelliklerini taşıması yayın birliği açısından zorunludur.

1. Yazar(lar)ın adı ve soyadı, unvanı, çalıştığı kurum ve e-posta adresi belirtilmelidir.
2. Makaleler 10-12 kelimeyi geçmeyen ana başlık, 200 kelimeyi geçmeyen Özet, 3-10 kelime arasında anahtar kelimeler yazılmalıdır. Türkçe başlığın tümü büyük harflerle, İngilizce başlığın ise sadece ilk harfleri büyük yazılmalıdır.
3. Makale başlığı ve yazar ismi, özet, anahtar kelimeler, makalenin İngilizce başlığı, abstract, keywords, makale metni, kaynakça, ekler sırası ile yazılmalıdır.
4. Yazı Microsoft Word yazılım programı ile Times New Roman 11 punto, ile 1.15 satır aralıklı, metin ebadı 16 x 24 cm. ölçülerinde 20 sayfayı geçmeyecek şekilde tek sütun halinde hazırlanarak teslim edilmelidir. Dipnotlar 10 punto ile tek satır aralığıyla yazılmalıdır.
5. Şekil ve Tablolar her biri ayrı bir sayfada ve sayfa sırası takip edilmek suretiyle verilmelidir. Şekil adı, şeklin altında, tablo başlığı tablonun üzerinde yer almalıdır. Şekil ve tablo numaraları 1, 2, 3, ... gibi verilmelidir.
6. Yararlanılan kaynaklar, eğer varsa notlardan sonra ayrı bir sayfada “Kaynakça” başlığı altında verilmelidir. Kaynakça göstermek zorunludur. Makale yazım kurallarının ayrıntıları için bakınız.

<http://www.atauni.edu.tr/#!sayfa=makale-yazim-kurallari>

İÇİNDEKİLER

A. Aylin CAN - Tuncay ARAS

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİNİN İLKÖĞRETİM MÜZİK DERSİNDE
KULLANIMINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ

The Evaluation of Teacher's Point of Views About The Practice of Information
Technologies in Primary Education Music Class

(9-30)

Barış DEMİRCİ - Gökalp PARASIZ - Ozan GÜLÜM
ÇALGI EĞİTİMCİLERİNİN DERS İÇİ UYGULAMALARA
YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

(Mevcut Durum ve Olması Gereken Durum)

Views of Instrument Teachers on Classroom Practices

(Present Situation and Future Prospects)

(31-49)

Ebru GÜLER

DIŞAVURUMCU RESİM SANATINDA YABANCILAŞMA OLGUSU
Alienation in Expressionist Painting

(50-68)

Mustafa Kemal SÜMBÜLLÜ - Koray ÇELENK

ERZURUM ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSESİ MÜZİK
BÖLÜMÜNÜN MESLEKİ MÜZİK EĞİTİMİNE VE ÖĞRENCİLERİN
MESLEKİ KAZANIMLARINA KATKILARI

The Contributions of Erzurum Anatolian Fine Arts High School Music
Department to the Professional Music Education and Students'

Professional Outcomes

(69-93)

Şeyda ERASLAN TAŞPINAR

GÖRSELLERLE KURULAN İLİŞKİ: TARİHSEL VE
EĞİTİMSEL YAKLAŞIM

The Relationships with Visualization: Historical and Educational Approach

(94-115)

H. Esra Oskay-Malicki

GÜNÜMÜZ SANATINDA TARİHİN YENİDEN CANLANDIRILMASI:
JEREMY DELLER VE ORGREAVE ÇATIŞMASI ÖRNEĞİ

The Revival of The History in Today's Art: Jeremy Deller and

“The Battle of Orgreave”

(116-130)

Fatma Zehra ÇAKICI - Hasan YILMAZ - Emriye KAZAZ

NENEHATUN MİLLİ PARKINDA GELENEKSEL ERZURUM KÜLTÜR VE
SANAT SOKAĞI TASARIM PROJESİ VE UYGULAMA SÜRECİ

The Design Project of Traditional Erzurum Culture and Art Street and Execution
Process in Nenehatun National Park

(131-151)

Sıtkı AKARSU

ORTAOKUL (5-8) MÜZİK ÖĞRETİMİ PROGRAMI KAZANIMLARININ
BLOOM TAKSONOMİSİ ÇERÇEVESİNDE YAPILANDIRMACI
YAKLAŞIM İLKELERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

The Evaluation of the Outcomes of the Secondary School Music Teaching
Program (5-8) within the Bloom Taxonomy according to the Principles of
Constructivism Approach

(152-170)

Yakup GÖKDAŞ

POSTMODERN SANAT BAĞLAMINDA İLETİŞİMSİZLİK ve “ÇÖP EV”

Lack of Communication and “Garbage House” Within the Context of
Postmodern Art

(171-181)

Mehmet Yiğit ERSOYDAN - Mine GÖL

TEKE YÖRESİ MÜZİK KÜLTÜRÜ İÇİNDE YER ALAN

ÖZGÜN İCRA TÜRLERİ

The Authentic Performance Styles in The Music Culture of Teke Region

(182-197)

Mine ARTU MUTLUGÜN

WOLF VOSTELL'İN “SUN IN YOUR HEAD” ADLI ÇALIŞMASINA
YANSIYAN KÜBİST, FÜTÜRİST VE KÜBOFÜTÜRİST ETKİLER

The Cubic, Futurist and Cubofuturist Effects in Wolf Vostell's

“Sun In Your Head”

(198-213)

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİNİN İLKÖĞRETİM MÜZİK DERSİNDE KULLANIMINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

A. Aylin CAN¹

Tuncay ARAS²

Özet

Günlük hayatımızda neredeyse bir gereksinim haline gelen bilişim teknolojileri her alanda olduğu gibi eğitim alanında da gün geçtikçe yaygınlaşmaktadır. İlgili literatür incelendiğinde, eğitim-öğretim faaliyetlerinde farklı alanlarda bilişim teknolojilerinin kullanımına yönelik pek çok çalışma ya da araştırma ile karşılaşılsa da müzik dersinde bilişim teknolojilerinin kullanımı ile ilgili çalışmaların eksikliği dikkat çekmektedir. Bu bağlamda, bilişim teknolojilerinin ilköğretim müzik dersinde kullanımına yönelik çalışmaların eksikliği araştırmanın problem durumunu ortaya koymaktadır.

Bu çalışmada, bilişim teknolojilerinin ilköğretim müzik dersinde kullanımına yönelik öğretmen görüşlerinin ortaya çıkartılarak değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Araştırmada, öğretmen görüşlerinin değerlendirilebilmesi amacıyla 11 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Görüşme formu, Bilişim Teknolojilerinde Öğretmen Eğitim Durumu, Materyal ve Teknik Donanım ile Uygulama kapsamında 3 ayrı boyutta değerlendirilmiştir. Hazırlanan görüşme formu Türkiye'nin farklı illerinde ve ortaokullarında görev yapmakta olan 30 müzik öğretmenine uygulanmış ve toplanan veriler içerik analizi yöntemi kullanılarak incelenmiş, frekans ve yüzde değerleri göz önüne alınarak yorumlanmıştır.

Araştırmada, uygulanan görüşme formu sonucunda elde edilen bulgular ortaya konularak mevcut durum tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlara dayanarak, bilişim teknolojilerinin müzik dersindeki kullanımına ilişkin çözüm önerilerine yer verilmiştir.

¹ Yrd. Doç. Dr., Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı, acan@marmara.edu.tr

² Arş. Gör., Atatürk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Müzik Bilimleri Bölümü, tuncay.aras@atauni.edu.tr

Araştırma, bu alanda şimdiye kadar yapılan mevcut bir durum değerlendirmesi olmadığından ve alanla ilgili diğer çalışmalara basamak teşkil edeceğinden dolayı önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Müzik, Müzik Eğitimi, Bilişim Teknolojileri

The Evaluation of Teacher's Point of Views About The Practice of Information Technologies in Primary Education Music Class

Abstract

Information technologies that is almost a necessity in our daily life has become widespread in education field as in all other fields with each passing day. When we look up for the related literature, we encounter many studies about the practice of information technologies in education facilities in different fields. Yet, the absence of similar studies about the practice of information technologies in education facilities in music class is noticed. In this respect, that practice absence in music class constitutes the problem status of our study.

The aim of this study is to reveal teacher's opinion about the subject and to evaluate the teacher's point of views about the practice of information technologies in primary education music class.

In this study, semi-structured interview form that includes 11 questions was used as a data collection tool to evaluate teacher's point of views. The interview form was evaluated from three different contents: Teacher's Education Level in Information Technologies, Material and Technical Equipment, and Practice. Prepared interview forms were carried out by 30 different music teachers who worked in primary schools in different cities in Turkey and collected data was analyzed by using content analysis method. The results were commented and evaluated considering frequency and percentage value.

In this study, the results of applied interview forms were analyzed and assessment was determined. Depending on the results, solution suggestions about the practice of information technologies in music class were offered.

The absence of existing assessment of the subject until now makes this study important and also the study will constitute a basis step for further studies about the subject in the field.

Key Words: Music, Music Education, Information Technologies.

1. Giriş

Çağın gerçeği olan teknoloji, toplumsal gereksinimlerden dolayı sürekli gelişimini sürdüren ve yaşamın her alanında kendini gösteren yadsınamaz bir gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır. Teknolojinin, toplumda ya da özele inildiğinde bireyde bıraktığı muazzam etkinin gücünü ve somut izlerini görebilmek olasıdır. Günümüz koşulları içerisinde insan hayatında o kadar fark edilebilir bir etki yaratmaktadır ki neredeyse her anımız teknoloji desteklidir. “Gelişmiş toplumlar düzeyine çıkabilmek için çaba gösteren birçok ülke kendi mevcut durumlarını incelemekte, teknolojideki hızlı gelişmelere ayak uydurmak amacıyla çeşitli planlamalar yapmakta ve dünyadaki genel eğilimlere bakarak stratejiler geliştirmektedirler” (Akıncı ve Seferoğlu, 2010: 52).

Teknolojinin temel dayanağı olan bilgi, çağın gereksinimlerini karşılamak adına günümüzde teknolojik gelişmelerin içerisinde farklı şekillerde rol almış ve “Bilişim Teknolojileri” kavramı ortaya çıkmıştır. “Bilişim teknolojileri ifadesi; teknolojinin iletilmesi, depolanması, ortaya çıkarılması, paylaşılması veya bilgiye erişilmesi anlamına gelmektedir. Bu teknolojiler kapsamına; radyo, TV, video, DVD, telefon (sabit ve mobil), uydu sistemleri, bilgisayar ve network donanımı ve yazılımının yanında bu teknolojiler tarafından sağlanan donanım ve hizmetler (video- konferans ve elektronik posta gibi) de dahil edilmektedir” (UNESCO, 2006, akt: Özmuşul, 2011: 2).

“Bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımı açısından gelişmekte olan ülkelerle gelişmiş ülkeler arasındaki uçurum, yaşamın her alanına yansımaktadır. Bu teknolojilerdeki hızlı değişimler ülkeleri bir yandan çeşitli ekonomik ve sosyal çalkantılar içine sürüklerken, diğer yandan da yeni ekonomik süper güçler yaratmaktadır. İster geri kalmış olsun, isterse gelişmiş, bilişimin gücünün farkına varan tüm ülkeler, teknolojik gelişmelere ayak uydurabilmek için var güçleri ile planlar yapmakta, mevcut sistemlerini sorgulamakta ve bilgi toplumunun temel taşı olan insan gücünü her şeyin önüne çıkarmaktadırlar. Çünkü artık ülkelerin zenginlikleri para ile ya da doğal kaynaklarının zenginliği ile değil, bilgi ve insan kaynaklarının zenginliği ile ölçülmektedir. İnsan gücü yetiştirmenin tek yolu da eğitim ve öğretimdir” (Bilişim Şurası, 2004: 4).

Etkisini her alanda hissettiren teknoloji, eğitim alanında da kendini göstermiş ve bu doğrultuda farklı arayışlar içerisine girilmiştir. Teknolojinin getirdiği yenilikleri eğitim süreci içerisinde kullanmak, eğitim anlayışına farklı bir boyut kazandırabilir aynı zamanda teknolojinin birçok olanaklarından yararlanabilmeyi başarabilen günümüz öğrencilerinin eğitim öğretim sürecine yönelik motivasyonlarını da arttıracığı düşünülebilir. “Teknoloji destekli çağdaş eğitim öğrenci-

yi, görsel ve işitsel araçlarla donatılmış eğitim ortamında yetiştirip, yaparak-yaşayarak öğrenen, düşünen, araştıran ve araştırmaların sonucunu toplum yararına sunan bireyler haline getirirken öğretmenin de pozisyonunu değiştirmeye başlamıştır” (Levendoğlu, 2004: 1).

Sürekli gelişen ve değişen bir kavram olan teknoloji, günümüzde eğitim-öğretim süreci içerisinde kendine yer bulurken, bu süreç paralelinde hem öğrencilerin hem de öğretmenlerin eğitim öğretimdeki konumlarına da farklı bakış açıları getirmektedir. “Teknolojik gelişmelerin getirdiği çeşitli araçların kullanımı ile öğrenciler görsel ve işitsel duyarlarını kullanarak öğrenmeyi gerçekleştirir. Yaparak, duyarak, duyumsayarak ve yaşayarak öğrenme, öğrencileri toplum içinde düşünebilen, düşündüğünü geliştirebilen, ezberci değil araştırmacı bireylere dönüştürür. Teknoloji çağının öğretmenleri ise kendini geliştirebilen bir anlamda kendini geliştirmek ve yenilemek zorunda olan bireylerdir. Bilgiyi ezberletmeden, öğrenciye bilgiye ulaşabileceği yolları açabilen sadece öğretmek görevini değil aynı zamanda rehberlik edebilme görevini de üstlenebilen öğretmen, çağın gerektirdiği bilgi ve donanıma sahip bir öğretmen modelidir” (Parasız ve Aras, 2012: 1111).

MEB, bilgi teknolojilerinin Temel Eğitim Programı’na entegrasyonu ile ilgili amaçlarını özetle; toplum, okul, öğretmen, öğrenci arasındaki işbirliğini geliştirmek, eğitim ortamlarını desteklemek ve eğitimin kalitesini arttırmak, bilişim teknolojileri olanaklarını 1. sınıftan 8. sınıfa kadar tüm eğitim düzeylerinde bütünleştirmek, bilgi kaynaklarına erişim olanağı sunmak, öğrencilere bilişim teknolojilerini kullanma becerisini kazandırmak, bilişim teknolojilerini günlük hayatlarında kullanmayı öğretmek, öğrencileri etkin olabilecekleri ve kendi öğrenme becerilerini geliştirebilecekleri öğrenme ortamlarına kavuşturmak, öğrencilerin öğrenme sürecinde bilişim teknolojileri uygulamalarını destekleyici araçlar olarak kullanmalarını sağlamak, öğretmenleri iş amaçlı ve kişisel gelişim çalışmalarında bilgisayarları kullanmaya teşvik etmek, yönetim görevlerinin etkili bir biçimde yapılmasını sağlamak, İl ve ilçe milli eğitim müdürlüklerinin kullanımı için bir bilgi yönetim yazılım sistemi (ILSIS) geliştirmek şeklinde sıralamaktadır. (MEB, Temel Eğitim Projesi, 2002, akt: MEB, BT Entegrasyonu Temel Araştırması, 2007: 14). Bu amaçlara yönelik geliştirilecek olan eğitim sisteminin, çağın gereklerini yerine getiren bir eğitim şekli olarak düşünülmesi olasıdır.

“Ülkemizdeki müzik derslerine bakıldığında derslerde çoğunlukla aktarıcı ya da edilgin öğretme diye de adlandırılan geleneksel öğretim yöntemleri kullanılmaktadır” (Gürgen, 2009: 1). Aynı zamanda sınıfların kalabalık oluşu, müzik ders saatinin yetersizliği gibi olumsuzluklar da öğrencinin derse aktif katılımına

engel olabilmektedir. Teknolojik gelişimleri takip ederek çağdaş bir müzik öğretim yöntemi kullanmanın, öğrencinin dersi daha aktif geçirmesine imkan sağlayacağı ve akademik başarısına olumlu yönde etki edeceği düşünülmektedir.

İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı Temel Yaklaşımı' na göre (2006: 6) Teknoloji; etkin, özgün, amaçlı ve ortaklaşa bir öğretim gerçekleştirebilmek için mutlaka işe koşulmalıdır.

İlgili literatür incelendiğinde, eğitim-öğretim faaliyetlerinde farklı alanlarda bilişim teknolojilerinin kullanımına yönelik pek çok çalışma ya da araştırma ile karşılaşılsa da müzik dersinde bilişim teknolojilerinin kullanımı ile ilgili çalışmaların eksikliği dikkat çekmektedir. MEB tarafından ilki 05 Aralık 2015 ve ikincisi de 4 Kasım 2016 tarihlerinde gerçekleştirilen “Eğitimde Fatih Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi” içerisinde ilköğretim müzik dersine yönelik yalnızca bir çalışmanın yer alışı bu durumu daha net bir şekilde göstermektedir. Bu bağlamda, bilişim teknolojilerinin ilköğretim müzik dersinde kullanımına yönelik çalışmaların eksikliği araştırmanın problem durumunu ortaya koymaktadır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Araştırmada, bilişim teknolojilerinin ilköğretim müzik dersinde kullanımına yönelik öğretmen görüşlerinin ortaya çıkartılarak değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda Bilişim Teknolojilerinde Öğretmen Eğitim Durumu, Materyal ve Teknik Donanım ile Uygulama boyutlarına ilişkin aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Mesleki eğitimde (Lisans- Lisansüstü) Bilişim Teknolojilerine yönelik verilen eğitim ile ilgili öğretmen görüşleri nelerdir?
2. MEB tarafından Bilişim Teknolojilerine yönelik verilen hizmet içi eğitim ile ilgili öğretmen görüşleri nelerdir?
3. İlköğretim okullarının Bilişim Teknolojilerine yönelik teknik donanımı hakkında öğretmen görüşleri nelerdir?
4. Bilişim Teknolojileri materyallerinin derslerde öğretim amaçlı kullanılmasına yönelik öğretmen görüşleri nelerdir?
5. Bilişim Teknolojileri materyallerinin müzik dersinde kullanım durumu ile ilgili öğretmen görüşleri nelerdir?
6. Bilişim Teknolojileri uygulamalarının müzik dersinde kullanımına yönelik öğretmen görüşleri nelerdir?
7. Bilişim Teknolojilerinden müzik dersi öğretim programı içeriğine yönelik faydalanabilme durumu ile ilgili öğretmen görüşleri nelerdir?

1.2. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma;

- Bilişim Teknolojilerinin ilköğretim müzik dersinde kullanılmasına ilişkin görüş ve yaklaşımların tespit edilmesi,
- Bilişim Teknolojilerinin ilköğretim müzik dersinde kullanılmasına yönelik mevcut durumun ortaya konulması
- Alanla ilgili diğer çalışmalara basamak teşkil etmesi bakımından önemlidir.

2. Yöntem

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma, nitel araştırma yöntem ve tekniklerine dayalı olarak yapılmış betimsel bir çalışma olup, yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak gerçekleştirilmiştir. “Yarı yapılandırılmış görüşmeler, hem sabit seçenekli cevaplamayı hem de ilgili alanda derinlemesine gidebilmeyi birleştirir” (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel, 2015: 152).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Türkiye’ nin farklı illerinde ve ortaokullarında görev yapmakta olan 30 müzik öğretmeni oluşturmaktadır. Müzik öğretmenlerine yönelik görüşme formlarının uygulama aşamasında, nitel araştırma yöntemlerinde kullanılan kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek’e (2008: 113) göre bu yöntem diğer örnekleme yöntemlerinin kullanılma olanağının bulunmadığı durumlarda kullanılır ve araştırmaya hız ve pratiklik kazandırır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada, bilişim teknolojilerinin ilköğretim müzik dersinde kullanımına yönelik öğretmen görüşlerinin değerlendirilebilmesi amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. “Bu görüşme türü önceden belirlenmiş bir dizi soruların sorulmasını ve özel bazı konulara değinilmesini içermektedir. Bu sorular genellikle her katılımcıya sistematik ve tutarlı bir sırada sorulur, fakat görüşmecilerin bunların dışına çıkma özgürlüğü vardır” (Berg-Lune, 2015: 136). Bilişim teknolojilerinde öğretmen eğitim durumu, materyal ve teknik donanım ile uygulama boyutlarına göre hazırlanan görüşme formunda 5 kapalı uçlu, 6 açık uçlu olmak üzere toplam 11 soru bulunmaktadır.

Araştırmada uzman incelemesi yoluyla, araştırmanın inandırıcılığı (iç geçerlik) sağlanmaya çalışılmış olup, verilerin inandırıcılığını arttırmak adına toplanan verilerden ulaşılan bulguların tutarlılığı kontrol edilmiştir. Aktarılabilirliğini (dış geçerlik) sağlamak için araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması, verilerin çözümlenmesi ve bulguların ne şekilde düzenlendiği ayrıntılı şekilde açıklanmıştır.

Araştırmanın tutarlılığını (iç güvenilirlik) arttırmak amacıyla başka bir araştırmacı tarafından tutarlık incelemesi yapılmıştır. “Bu stratejinin amacı araştırmaya dışarıdan bir gözle bakılması ve araştırmacının baştan sona gerçekleştirdiği araştırma etkinliklerinde tutarlı davranıp davranmadığını ortaya koymaktır” (Yıldırım-Şimşek, 2008: 272). Ayrıca araştırmanın temel aşamaları hakkında ayrıntılı açıklamalara yer verilerek ve araştırmadan elde edilen ham veriler ileride başka bir araştırmada karşılaştırma yapmak üzere saklanarak teyit edilebilirliği (dış güvenilirlik) sağlanmaya çalışılmıştır.

2.4. Verilerin Toplanması

Araştırmada, veri toplama amacı ile hazırlanan görüşme formu katılımcılara, “web ve e-posta tabanlı derinlemesine görüşme” içerisinde yer alan “eş zamanlı olmayan e-görüşme” yöntemi kapsamında uygulanmıştır. Berg ve Lune’ e göre (2015: 157-158) yüz yüze görüşmelerde, konuşma aralarında duraklamalar olabilir, ancak e-görüşmelerde araştırmacı ile katılımcı arasındaki etkileşimdeki duraklama saniyelerden saatlere ya da günlere kadar uzanabilir. Katılımcılar ve görüşmeciler çok yoğun olmaları durumunda, görüşme için karşılıklı olarak uygun oldukları bir zamanı ayarlamak zorunda kalmamaktadırlar. Ayrıca tüm görüşmeyi tek bir zaman aralığında bitirmeleri gerekmemektedir.

Araştırmada, 30 müzik öğretmene çalışma ile ilgili ön bilgi vermek amacıyla telefon görüşmesi yapılmıştır. Bu görüşme doğrultusunda öğretmenlerden alınan e-posta adreslerine, hazırlanan görüşme formu gönderilmiştir. Görüşme formu, 30 müzik öğretmeni tarafından da yanıtlanmış, gelen yanıtlar katılımcı ve sorulara yönelik hazırlanan tabloya yerleştirilerek veri toplama aşaması gerçekleşmiştir.

2.5. Verilerin Çözümlemesi

Araştırmada, hazırlanan görüşme formu aracılığıyla elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. “İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Betimsel analizde özetlenen ve yorumlanan veriler, içerik analizinde daha derin bir işleme tabi tutulur ve betimsel bir yaklaşımla fark edilemeyen kavram ve temalar bu analiz

sonucu keşfedilebilir. Bu amaçla toplanan verilerin önce kavramsallaştırılması, daha sonrada ortaya çıkan kavramlara göre mantıklı bir biçimde düzenlenmesi ve buna göre veriyi açıklayan temaların saptanması gerekmektedir” (Yıldırım-Şimşek, 2008: 227).

Görüşme formlarından elde edilen veriler öncelikli olarak birkaç kez okunmuş ve sonrasında her katılımcı ve her soruya yönelik hazırlanmış olan kodlama tablosuna, verilerden ortaya çıkan kodlar yerleştirilerek ve bu kodlar doğrultusunda temalar oluşturularak içerik analizleri yapılmıştır. Öğretmenlerin ifadeleri doğrultusunda oluşan kodlar, frekans ve yüzde değerleri göz önüne alınarak incelenmiştir.

3. Bulgular

3.1. Bilişim Teknolojilerinde Öğretmenlerin Eğitim Durumu Alt Boyutuna Yönelik Verilen Eğitim İle İlgili Öğretmen Görüşlerinden Elde Edilen Bulgular

Tablo 1

Mesleki Eğitiminizde (Lisans-Lisansüstü) Bilişim Teknolojilerine Yönelik Eğitim Aldınız mı? Sorusuna İlişkin Öğretmen Görüşleri

Öğretmen Görüşleri	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet	18	60
Hayır	12	40
Toplam	30	100

Tablo 1 incelendiğinde, katılımcıların çoğunluğunun (%60) mesleki eğitimlerinde (lisans-lisansüstü) bilişim teknolojilerine yönelik eğitim aldıkları görülmektedir.

Tablo 2

Bilişim Teknolojilerine Yönelik Olarak Aldığınız Eğitimin Mesleki Yaşantınıza Katkısı Hakkında Ne Düşünüyorsunuz? Sorusuna İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tema	Kod	Frekans (f)	Yüzde (%)
ÖĞRETMEN EĞİTİM DURUMU	Eğitimin İçeriği Yetersiz	7	38,8
	Branşa Yönelik Eğitim Verilmemekte	5	27,7
	Materyal Kullanımını Desteklemekte	3	16,6
	Güncelliğini Yitirmekte	2	11,1
	Uygulama Yönü Bulunmamakta	1	5,5
	Toplam		18

Tablo 2 incelendiğinde mesleki eğitimlerinde bilişim teknolojilerine yönelik eğitim alan katılımcıların % 38,8'i verilen eğitimin içeriğinin yetersiz olduğu, % 27,7'si branşa yönelik eğitim verilmediği, %16,6' sını derslerde materyal kullanımını desteklediği % 11,1' i güncelliğini yitirdiği, % 5,5' i ise uygulama yönünün bulunmadığı yönünde görüşler bildirmişlerdir.

Konuyla ilgili olarak bazı katılımcılar düşüncelerini aşağıdaki gibi aktarmışlardır.

“Mesleki hayatıma çok da katkısı olduğunu düşünmüyorum. Çünkü verilen eğitimin içeriğinde, günlük hayatta kullandığımız bilginin de ilerisinde bir bilgi olduğu söylenemez.”

Bir başka katılımcı;

“Aldığının eğitimin çok da artı yönünü yaşadığımı söyleyemem. Çünkü pratikten çok teori ağırlıklı bir eğitim verildi.”

Tablo 3

MEB Tarafından Bilişim Teknolojilerine Yönelik Hizmet İçi Eğitim Aldınız mı? Sorusuna İlişkin Öğretmen Görüşleri

Öğretmen Görüşleri	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet	21	70
Hayır	9	30
Toplam	30	100

Tablo 3 incelendiğinde, katılımcıların çoğunluğunun (%70) MEB tarafından bilişim teknolojilerine yönelik hizmet içi eğitim aldıkları görülmektedir.

Tablo 4

Bilişim Teknolojilerine Yönelik Aldığınız Hizmet İçi Eğitim İle İlgili Düşünceleriniz Nelerdir? Sorusuna İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tema	Kod	Frekans (f)	Yüzde (%)
ÖĞRETMEN EĞİTİM DURUMU	Branşa Yönelik Eğitim Arttırılmalı	8	38,09
	Eğitimler Sürekli ve Düzenli Değil	5	23,80
	Eğitimin Uygulama Yönü Ağırlıkta Olmalı	3	14,28
	Materyal Kullanımı Açısından Faydalı	2	9,52
	Açıklayıcı Eğitimler Verilmekte	2	9,52
	Eğitim İçeriği Seviye Olarak Basit	1	4,76
	Toplam	21	100

Tablo 4 incelendiğinde bilişim teknolojilerine yönelik aldığınız hizmet içi eğitim alan katılımcıların % 38,09'u branşa yönelik eğitimin arttırılması, %

23,80'i eğitimlerin sürekli ve düzenli olmadığı, % 14,28'i eğitimin uygulama yönünün ağırlıkta olması gerektiği, %9,52' si eğitimlerin materyal kullanımını açısından faydalı olduğu, % 9,52' si açıklayıcı eğitimlerin verildiği, % 4,76'sı ise eğitimlerin içeriğinin seviye olarak basit olduğu yönünde görüşler bildirmişlerdir.

Konuyla ilgili olarak bazı katılımcılar düşüncelerini aşağıdaki gibi aktarmışlardır.

“Fırsat buldukça mebbis üzerinde takip etmeye çalışmaktayım. Ama branşım ile ilgili olarak çok az sayıda hatta neredeyse hiç bu alanda seminere denk gelmedim desem yeridir.”

Bir başka katılımcı;

“Ayda birkaç kere Bilişim Teknolojileri alanında eğitimler veriliyor. Bunların bazıları mahalli bazıları merkezi eğitimler. Bir kısmı isteğe bağlı bir kısmı ise zorunlu özellikle Fatih Projesine yönelik eğitimler zorunlu oluyor. Bazı eğitimlere ise sadece belli branşlar katıldığı için katılamıyoruz. Örneğin Fatih Projesi Eğitcilik kursuna sadece Bilişim Teknolojileri Öğretmenleri katılabiliyor. Bazen de belli kontenjana sahip eğitimler kontenjan yetersizliği sebebiyle başvuru yapılan eğitimler reddedilebiliyor.”

Bir başka katılımcı;

“Hizmet içi eğitimde teknoloji özellikle Fatih projesinden sonra hızlandı. Ama kurs ve seminerlerin verilmiş biçimleri doğru değil. Tüm öğretmenler yerine sadece bilgisayar öğretmenlerine yönelik kurs ve seminerler çoğunlukta.”

3.2. Bilişim Teknolojilerinde Materyal ve Teknik Donanım Alt Boyutuna Yönelik Verilen Öğretmen Görüşlerinden Elde Edilen Bulgular

Tablo 5

Çalıştığınız Okulun Bilişim Teknolojilerine Yönelik Teknik Donanımı (Altyapı) Hakkında Ne Düşünüyorsunuz? Sorusuna İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tema	Kod	Frekans (f)	Yüzde (%)
MATERYAL VE TEKNİK DONANIM	Sınıflarda İnternet Olmayışı Materyal Kullanımını Kısıtlamakta	8	26,6
	Teknik Donanım Olarak Yeterli	7	23,3
	Teknik Donanım Olarak Yetersiz	6	20
	Filtreleme Uygulanmasından Dolayı Bilgiye Erişim Kısıtlanmakta	6	20
	Öğrenci Sayısının Fazla Oluşu Bakımından Yetersiz Kalmakta	2	6,6
	Teknik Donanıma Yönelik Destek Ekibi Olmayışı Sorun Oluşturmakta	1	3,3
	Toplam		30

Tablo 5 incelendiğinde “Çalıştığınız okulun bilişim teknolojilerine yönelik teknik donanımı (altyapı) hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusuna katılımcıların % 26,6’sı sınıflarda internet olmayışının materyal kullanımını kısıtladığı, % 23,3’ ü okullarının teknik donanımlarının tam anlamıyla yeterli olduğu, % 20’si okullarının teknik donanımlarının aşırı yetersiz olduğu, % 20’si internet olmasına rağmen MEB’in filtreleme uygulamasından dolayı bilgiye erişimin kısıtlandığı, % 6,6’sı öğrenci sayısının fazla oluşuna bağlı olarak teknik donanımın yetersiz kaldığı, % 3,3’ü ise teknik donanıma yönelik destek ekibinin olmayışının sorun oluşturduğu yönünde görüşler bildirmişlerdir.

Konuyla ilgili olarak bazı katılımcılar düşüncelerini aşağıdaki gibi aktarmışlardır.

“Fatih projesi kapsamında etkileşimli tahta kurulumu yapıldığından BT laboratuvarı mevcut değil. Onun dışında diğer ekipmanlar yeterli. Yalnız internet bağlantı hızı düşük olduğundan internet kullanımı sorunlu. Fiber net henüz okulda kullanılmıyor. Kullanıma başlandığında bu sorunun biteceğini düşünüyorum. MEB internet filtresi nedeniyle internet sitelerine erişim kısıtlı. Bu kısıtlamanın faydalı yönleri muhakkak çok ama öğretmenlerin bilgiye erişimini kısıtlaması bazen sorun oluyor.”

Bir başka katılımcı;

“Okulumuzda bir bilgisayar sınıfı ve akıllı tahtalar mevcut. Fakat akıllı tahtalarda kullanmak üzere internet altyapısı henüz mevcut değil. Bu durum büyük bir eksiklik oluşturmakta.”

Bir başka katılımcı;

“Her sınıfta akıllı tahta ve internet bağlantısı bulunmakta bu yüzden oldukça memnunuz.”

Bir başka katılımcı;

“Her okulun imkanları bir değil. Okulum büyük ve kalabalık. Eski bilgisayarlardan oluşan, önceden 1 şimdi iki laboratuvar var. Ama yetersiz kalmakta.”

Tablo 6

Bilişim Teknolojileri Ekipmanlarının (Bilgisayar, Etkileşimli Tahta, Tablet vb.) Derslerde Öğretim Amaçlı Olarak Kullanılmasını Nasıl Değerlendiriyorsunuz? Sorusuna İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tema	Kod	Frekans (f)	Yüzde (%)
MATERİYAL VE TEKNİK DONANIM	Bilgiye Hızlı Erişim ve Zaman Kaybının Önlenmesi Adına Etkili	7	23,3
	Dersin Görsel ve İşitsel Kaynaklarla Anlatılarak Bilginin Somutlaştırılması, Kazanımların Gerçekleşmesinde Faydalı	7	23,3
	Gerekli Altyapı Oluşturulduğunda Faydalı Olabilir	6	20
	Öğrencinin Dersle Aktif Katılımını Sağlaması ve Dersi Eğlenceli Hale Getirmesi açısından Faydalı	4	13,3
	Dersin İşlenişini Rahatlatmakta	3	10
	Kalıcı Öğrenmeye Yardımcı Olması Açısından Faydalı	2	6,6
	Öğrencinin Çalışma Süresini Azalttığından Faydalı Değil	1	3,3
	Toplam		30

Tablo 6 incelendiğinde “Bilişim Teknolojileri ekipmanlarının (Bilgisayar, Etkileşimli Tahta, Tablet vb.) derslerde öğretim amaçlı olarak kullanılmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?” sorusuna katılımcıların % 23,3’ü bilgiye hızlı erişimin sağlandığı ve zaman kaybının önlenmesi adına etkili olduğu, %23,3’ü dersin görsel ve işitsel kaynaklarla anlatılarak bilginin somutlaştırılmasının kazanımların gerçekleşmesinde faydalı olduğu, %20’si ise ancak gerekli altyapı oluşturulduğunda faydalı olabileceği, %13,3’ü öğrencinin derse aktif katılımını sağlaması ve dersi eğlenceli hale getirmesi açısından faydalı olduğu, %10’u dersin işlenişini rahatlattığı, %6,6’sı kalıcı öğrenmeye yardımcı olması açısından faydalı olduğu, %3,3’ü ise öğrencinin çalışma süresini azalttığından faydalı olmadığı yönünde görüşler bildirmişlerdir.

Konuyla ilgili olarak bazı katılımcılar düşüncelerini aşağıdaki gibi aktarmışlardır.

“Tablet dışında kendi adıma çok yararlı. Etkileşimli tahta işimizi epeyce kolaylaştırmakta. Kitap gibi kullansam da portable programlar ile nota çalışmaları da yapmaktayım. Bilincini veremediğimiz bir ortamda tablet işi çok ama çok gereksiz bir olay olarak görmekteyim. Oyun amaçlı kullanıldığından gün bitmeden şarj sorunu yaşanmakta. Okullarında bu anlamda donanımı yok. (Tablet kullanan öğrencinin sırasında prizde olmalı ki ders sorunsuz tamamlansın).”

Bir başka katılımcı;

“Özellikle Etkileşimli tahta dikkat çekmede ve kaynaklara erişimde büyük kolaylık sağlıyor. Eğitim Bilişim Ağı (EBA) ile eğitim odaklı bilgiye erişim kolay ve güvenli. Altyapı sağlıklı olmadığından Tabletlerin kullanımı henüz tam anlamıyla oturmadi. Ama zamanla bütün bileşenlerin yüksek verimle kullanılacağını düşünüyorum.”

Tablo 7

Müzik Dersinde Bilişim Teknolojileri Materyallerinden Faydalanyor musunuz? Sorusuna İlişkin Öğretmen Görüşleri

Öğretmen Görüşleri	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet	29	96,6
Hayır	1	3,3
Toplam	30	100

Tablo 7 incelendiğinde katılımcıların çoğunluğunun (%96,6) müzik dersinde bilişim teknolojileri materyallerinden faydalandığı görülmektedir.

Tablo 8

Müzik Dersinde En Çok Faydalandığınız Bilişim Teknolojileri Materyalleri Hangileridir? Sorusuna İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tema	Kod	Frekans (f)	Yüzde (%)
MATERİYAL VE TEKNİK DONANIM	Etkileşimli Tahta	19	65,51
	Bilgisayar ve Etkileşimli Tahta	6	20,68
	Kişisel Telefon ve Etkileşimli Tahta	2	6,9
	Kişisel Telefon ve Bilgisayar	1	3,45
	Bilgisayar ve Çeşitli Müzik Yazılım Programları	1	3,45
	Toplam		29

Tablo 8 incelendiğinde müzik dersinde katılımcıların %65,51’inin etkileşimli tahta, %20,68’inin bilgisayar ve etkileşimli tahta, %6,9’unun kişisel telefon ve etkileşimli tahta, %3,45’inin kişisel telefon ve bilgisayar, %3,45’inin ise bilgisayar ve çeşitli müzik yazılım programları kullandıkları görülmektedir.

3.3. Bilişim Teknolojilerinde Uygulama Alt Boyutuna Yönelik Verilen Öğretmen Görüşlerinden Elde Edilen Bulgular

Tablo 9

Sizce Eğitsel Yazılımlar, E-Kitapçık Gibi Bilişim Teknolojileri Uygulamaları Müzik Dersinde Kullanılabilir mi? Sorusuna İlişkin Öğretmen Görüşleri

Öğretmen Görüşleri	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet	27	90
Hayır	3	10
Toplam	30	100

Tablo 9 incelendiğinde katılımcıların çoğunluğunun (%90), müzik dersinde bilişim teknolojileri uygulamalarının kullanılabileceği yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Tablo 10

Sizce Bilişim Teknolojileri Uygulamalarında Önem Verilmesi Gereken Noktalar Nelerdir? Sorusuna İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tema	Kod	Frekans (f)	Yüzde (%)
UYGULAMA	Öğrenci Seviyesine Uygun, Uygulama Yönü Ağırlıkta Olmalı	6	22,2
	Ders İçeriğine Bağlı Olmalı	6	22,2
	Öncelikli Uygulamalara Yönelik Altyapı Sağlam Oluşturulmalı	6	22,2
	Kazanımların Gerçekleşmesine Yönelik Zengin İçeriğe Sahip Olmalı	4	14,81
	Yaratıcılık ve Ritim Duygusunu Ortaya Çıkaracak Nitelikte Olmalı	2	7,4
	Kullanılabilirliği ve Ulaşılabilirliği Kolay Olmalı	2	7,4
	Eğlendirici Yönü Ağırlıkta Olmalı	1	3,7
	Toplam	27	100

Tablo 10 incelendiğinde “Sizce bilişim teknolojileri uygulamalarında önem verilmesi gereken noktalar nelerdir?” sorusuna katılımcıların %22,2’si öğrenci seviyesine uygun ve uygulama yönünün ağırlıkta olması, %22,2’si ders içeriğine bağlı olması, %22,2’si öncelikli olarak uygulamalara yönelik altyapının sağlam oluşturulması, %14,81’i kazanımların gerçekleşmesine yönelik zengin içeriğe sahip olması, %7,4’ü yaratıcılık ve ritim duygusunu ortaya çıkaracak nitelikte olması, %7,4’ü kullanılabilirliğinin ve ulaşılabilirliğinin hem öğretmen hem de öğrenci için kolay olması, %3,7’si ise eğlendirici yönünün ağırlıkta olması gerektiği yönünde görüşler bildirmişlerdir.

Tablo 11

Müzik Dersi Öğretim Programı İçeriğindeki Öğrenme Alanları (Dinleme - Söyleme - Çalma, Müziksel Algı ve Bilgilenme, Müziksel Yaratıcılık, Müzik Kültürü) ve Kazanımlar Düşünüldüğünde Sizce Programa Yönelik Bilişim Teknolojilerinden Ne Şekilde Faydalanılabilir? Sorusuna İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tema	Kod	Frekans (f)	Yüzde (%)
UYGULAMA	Her öğrenme alanı için görsel ve işitsel etkinlik ve örneklerden oluşan bilişim teknolojileri uygulamaları hazırlanabilir	22	73,3
	Program içeriğini, dersi eğlendirici ve zevkli hale getirmek adına bilişim teknolojileri uygulamalarıyla desteklenebilir.	4	13,3
	Program içeriğine yönelik uygulama yönü ağırlıkta olan eğitsel yazılımlar hazırlanabilir	4	13,3
	Toplam	30	100

Tablo 11 incelendiğinde “Müzik dersi öğretim programı içeriğindeki öğrenme alanları (Dinleme - Söyleme – Çalma, Müziksel Algı ve Bilgilenme, Müziksel Yaratıcılık, Müzik Kültürü) ve kazanımlar düşünüldüğünde sizce programa yönelik Bilişim Teknolojilerinden ne şekilde faydalanılabilir?” Sorusuna katılımcılar; özellikle (% 73,3) her öğrenme alanı için görsel ve işitsel etkinlik ve örneklerden oluşacak, (%13,3) dersi eğlendirici ve zevkli hale getirecek, (%13,3) uygulama yönü ağırlıkta olacak bilişim teknolojileri uygulamalarından faydalanılabileceği yönünde görüşler bildirmişlerdir.

Ayrıca konuyla ilgili olarak yukarıdaki verilere ulaşılırken bazı katılımcılar düşüncelerini aşağıdaki gibi aktarmışlardır.

“Dinleme-Söyleme-Çalma: öğretmen ve öğrencilerin kolayca ulaşabileceği, Konularla ilgili eserlere yönelik ses ve görüntü dosyası destekli bir arşiv oluşturulmalı ve e-kitaplara eklenmeli.

Altyazılı klipler; karaoke şarkılar stüdyolarda hazırlanıp kazanımlarla ilişkilendirilmeli. Etkinliklerde kullanılacak eserlerin altyapıları kaliteli ve profesyonel kayıtlarla hazırlanmalı ve öğrenci ve öğretmenlerin kullanımına sunulmalıdır.

Online enstrüman eğitimleri verilebilir. Enstrüman eğitimi videoları, nota arşivleri ve metotlar hazırlanıp öğrenci ve öğretmenlerin kullanımına sunulabilir. Simülasyonlar hazırlanabilir.

Müziksel Algı ve Bilgilenme: Müzik teorisi ile ilgili bilgiler, ders anlatımları video, slayt vb. şekilde yapılabilir. Ses ve kulak eğitimi çalışmaları ile ilgili video ve uygulamalar kullanılabilir.

Müziksel Yaratıcılık: Müzik düzenleme, beste yapma için kullanılacak basit program ve uygulamalar öğretmen ve öğrencilerin kullanımına sunulmalıdır. Transpoze, karaoke hazırlama gibi programlar geliştirilebilir.

Müzik Kültürü: İnteraktif müzik ansiklopedisi oluşturulabilir. Besteciler, müzik aletleri ses ve görsellerle desteklenebilir. Belgesel vb. müzik kültürü materyalleri hazırlanıp kullanıma sunulmalıdır.”

Bir başka katılımcı;

“Karaoke sistemi kullanılarak öğrenciler için dersler daha zevkli ve ilgi çekici hale gelebilir. Çalgı sesleri dinletilebilir. Konser kayıtları izletilebilir. Dans gösterileri düzenlenip kayıt altına alınabilir.”

Bir başka katılımcı;

“Teknoloji sayesinde uzaklarda olup ta ulaşamadığımız ya da var olan müzikal etkinliklere birebir öğrenciler ile katılamadığımız durumları, kayıtlar sayesinde sınıfa taşıyabiliriz. Bu da kazanımlara ulaşmakta önemli yer tutabilir.”

Bir başka katılımcı;

“Örneğin güzel bir piyano uygulamasını sınıftaki öğrencilerin tabletlerini indirdiklerini düşünelim. Bu uygulamayı etkin şekilde kullanarak programa yönelik güzel şeyler yapabiliriz diye düşünüyorum. Müzik aleti olmadan da bu uygulamalarla bir şeyler yapılabilir. Tabi gerçek bir müzik aleti gibi keyif vermeyecektir ama yukarıda belirtilen kazanımlara yönelik bir şeyler yapabiliriz.”

Bir başka katılımcı;

“Bu teknolojileri kullanarak çocukların hayal gücüne ve becerilerine göre bir programı, öğretim programına uyarlayıp öğrencilere dersi daha çok sevdirecek, verimli ve öğrencilerin eğlenebilecekleri bir algı oluşturmak mümkündür. Öğrencilerin sanat zevki ve estetik duygularını geliştirmeleri, ilgi, yetenek ve ihtiyaçları göz önüne alınarak aktif öğrenmeye dayalı etkinliklerle daha etkili öğrenmeyi gerçekleştirebilmek, bilişim teknolojilerin bizlere sunduğu faydalardandır.”

4. Tartışma, Sonuç Ve Öneriler

Bu araştırmada, bilişim teknolojilerinin ilköğretim müzik dersinde kullanımına yönelik öğretmen görüşlerinin ortaya çıkarılması amaçlanmış ve bilişim teknolojilerinde öğretmen eğitim durumu, materyal ve teknik donanım ile uygulama boyutları açısından konuya yönelik mevcut durum değerlendirmesi yapılmaya çalışılmıştır.

Araştırmada öğretmen eğitim durumu boyutunda, katılımcıların çoğunun mesleki eğitimlerinde (lisans-lisansüstü) bilişim teknolojilerine yönelik eğitim aldıkları sonucu ortaya çıkmaktadır. Ancak katılımcılar yoğunlukla, aldıkları eğitimin içerik açısından yetersiz (%38,8) olduğuna vurgu yapmakta ve branşa yönelik eğitim verilmediği (%27) noktasında birleşmektedir. Verilen eğitimin zamanla güncelliğini yitirdiği, uygulama yönünün bulunmadığı ve materyal kullanımını desteklediği (%16,6) görülmektedir. Bu durum bilişim teknolojilerinin kullanımına yönelik olarak verilen eğitimin mesleki yaşantıya yeterli katkı sağlamadığı düşüncesini akla getirmektedir. Şahinkayası, Şahinkayası ve Koç (2014), eğitim fakültelerinde yaptıkları çalışmada, öğretmen adaylarına verilen teknoloji ile ilgili derslerin yetersizliğine, bu derslerin yeniden yapılandırılmasının gerektiğine ve öğretmen adaylarının branşlarına yönelik aldıkları teorik derslerin, teknoloji destekli uygulama ortamları ile bütünleştirilmesi gerektiğine dikkat çekmektedir (s:269). Bu araştırma da ulaşılan sonuçla benzerlik taşımakta ve konuyla ilgili daha geniş saptamalar yapmanın önemini ortaya koymaktadır.

Yine öğretmenlerin eğitim durumu boyutunda, katılımcıların büyük çoğunluğunun MEB tarafından bilişim teknolojilerine yönelik hizmet içi eğitim aldıkları sonucu ortaya çıkmaktadır. Verilerden elde edilen bulgular, bilişim teknolojilerine yönelik hizmet içi eğitimlerin özellikle branşa yönelik arttırılması (%38,09) gerektiği, sürekli ve düzenli olmadığı (%23,80) sonuçlarında ağırlık kazanmaktadır. Demir, Gür, Yalçın ve Yel (2016), yaptıkları çalışmada branşa yönelik yapılan hizmet içi eğitimlerin, öğretmenlerin yeni teknolojileri kullanmaya yönelik tutumlarını olumlu etkilediği, bu doğrultuda da öğretmenlere yeni teknolojilere ilişkin yüz yüze ve branşa yönelik eğitimler verilmesinin çok önemli olduğu sonuçlarına varmıştır (s: 297).

Yine araştırmada, eğitimlerin uygulama yönünün zayıf (%14,28) , içeriğinin seviye olarak basit (%4,76) olduğu belirtilirken, eğitimin materyal kullanımı açısından faydalı (%9,52) ve açıklayıcı (%9,52) olduğu da ifade edilmektedir. Yıldız, Sarıtepeci ve Seferoğlu 2013 yılında yaptıkları çalışmada, hizmet içi eğitimlerin, öğretmenlerin mesleki gelişimlerine katkı sağlamadığı, verilen hizmet içi eğitimlerin çok yüzeysel ve eğitimlerin süresinin BT destekli eğitim için öğ-

retmen yeterliliklerine katkı sağlamada oldukça yetersiz kaldığı sonucuna ulaşmıştır (s: 389).

Akıncı, Kurtoğlu ve Seferoğlu'na (2012) göre başarılı olunmak isteniyorsa mesleki başarının ön koşulu olan hizmet-içi eğitimler konusunda gerçekçi yaklaşımlar izlenmeli ve öğretmen yetiştiren kurumlarla da gerekli işbirliğinin yapılması yoluna gidilmelidir (s: 8).

Araştırmada materyal ve teknik donanım boyutu açısından elde edilen sonuçlar, sınıflarda internet olmayışının materyal kullanımını kısıtlandığı, internet olan sınıflarda ise filtreleme uygulanmasından dolayı bilgiye erişimin kısıtlandığı yönünde ağırlık kazanmaktadır. Bunun yanı sıra katılımcılar tarafından bazı okulların teknik donanımı tam anlamıyla yeterli bulunurken (%23,3), bazı okulların teknik donanımı aşırı yetersiz (%20) bulunduğu görülmektedir. Materyal ve teknik donanım açısından öğrenci sayısının fazla oluşu (%6,6) ve teknik donanıma yönelik destek ekibinin olmayışının da (%3,3) sorun oluşturduğu ifade edilmektedir. Kahyaoğlu 2011 yılında yaptığı araştırmada, benzer bir şekilde okullarda yeni teknolojilerin daha etkin kullanımı için gerekli donanımın artırılması çalışmalarının hızlandırılması ve okul boyutunda kalmayıp sınıf ortamına kadar yaygınlaştırılması gerektiği sonucuna varmıştır (s: 91). Araştırmada materyal ve teknik donanım boyutunda elde edilen bu sonuçlar daha önce yapılan çalışmaları destekler niteliktedir.

Yine materyal ve teknik donanım boyutu açısından elde edilen sonuçlar, bilişim teknolojileri ekipmanlarının derslerde öğretim amaçlı olarak kullanılmasının, özellikle bilgiye erişimin daha hızlı, bu bağlamda da zaman kaybının önlenmesi adına etkili (%23,3) olmasının yanı sıra dersin aktarımında bilginin somutlaştırılmasının, kazanımların gerçekleşmesinde faydalı (%23,3) olduğu yönünde ağırlık kazanmaktadır. Katılımcılar, derslerde bilişim teknolojileri ekipmanlarının kullanılabilmesi için öncelikli olarak yeterli altyapının oluşturulması (%20) gerektiğini belirtirken, ekipman kullanımının öğrencinin derse aktif katılımını sağlaması ve dersi eğlenceli hale getirmesi açısından faydalı (%13,3) olduğunu, dersin işlenişini rahatlattığını (%10), kalıcı öğrenmeye yardımcı olduğunu belirtmektedirler.

Materyal ve teknik donanım boyutu açısından bilimsel teknoloji ekipmanlarının öğrencinin çalışma süresini azaltması yönünden faydalı olmadığı (%3,3) da araştırmada ifade edilen bir diğer düşüncedir.

Araştırmada uygulama boyutu açısından, katılımcıların büyük çoğunluğunun müzik dersinde bilişim teknolojileri materyallerinden faydalandıkları ve

en çok etkileşimli tahtayı (%65,51) kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Pamuk, Çakır, Ergün, Yılmaz ve Ayas (2013), çalışmasında katılımcı öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun, etkileşimli tahtayı sınıf içerisinde öğrencilerin dikkatini çekmek ve onları güdülemek, görsel veya işitsel öğelerle dersi zenginleştirmek, öğrencilerin hazırladığı materyalleri sunmalarını sağlamak gibi değişik amaç ve sıklıklarla kullandıkları bulgularına ulaşmıştır (s:1806). Ayrıca derste, bilgisayar ve etkileşimli tahta (%20,68), kişisel telefon ve etkileşimli tahta (%6,9), kişisel telefon ve bilgisayar (%3,45), bilgisayar ve çeşitli müzik yazılım programları (%3,45) gibi birden çok materyali bir arada kullandıkları da göze çarpmaktadır.

Uygulama boyutundan elde edilen veriler ışığında, müzik dersinde eğitsel yazılımlar, e-kitapçık gibi bilişim teknolojileri uygulamalarının kullanılmasının gerekliliği sonucu ağırlık kazanırken, bu uygulamaların özellikle öğrenci seviyesine uygunluğu, uygulama yönünün ağırlıkta olması ve ders içeriğine bağlı olması da dikkat edilmesi gereken noktalar olarak ifade edilmektedir. Ayrıca uygulamalara yönelik sağlam bir altyapının oluşturulması, katılımcılar tarafından önem verilmesi gereken noktalar arasında görülmektedir. Bunların yanı sıra kullanılacak olan uygulamaların, kazanımların gerçekleşmesine yönelik zengin bir içeriğe sahip olması (%14,81), kullanılabilirliğinin ve ulaşılabilirliğinin kolay olması (%7,4), öğrencilerin yaratıcılıklarını ve ritim duygularını ortaya çıkaracak nitelikte olması (%7,4) ve eğlendirici yönlerinin ağırlıkta olması (%3,7) önem verilmesi gereken noktalar arasında belirtilmektedir.

Uygulama boyutu açısından sonuçlar, müzik dersi öğretim programı içeriğindeki öğrenme alanları ve kazanımlara yönelik, görsel ve işitsel etkinlik ve örneklerden oluşan bilişim teknolojileri uygulamalarının hazırlanması (%73,3) gerektiği yönünde yoğunlaşmakta, bunun yanı sıra uygulama yönü ağırlıkta olan eğitsel yazılımların oluşturulması ve dersi eğlendirici ve zevkli hale getirmek adına dersin bilişim teknolojileri uygulamaları ile desteklenmesi noktasında birleşmektedir.

Çağa ayak uydurmanın kaçınılmaz bir hale geldiği günümüzde, eğitim sistemi içerisinde de teknolojik gelişmeleri takip edebilmek önemlidir. Bu doğrultudan hareketle, teknoloji ile sürekli iç içe olan günümüz öğrencilerini, geleneksel öğretim yöntemleri ile derse odaklamak, onların aktif katılımlarını sağlamak ve dersi sevdirmek artık inandırıcılığını yitirmektedir. Özellikle de yeteneğin daha ön planda olduğu müzik dersi için bu durum oldukça zor bir hale gelebilmektedir. Bu noktada öğretim yöntemlerini, günümüz teknoloji anlayışı ile sentezlemenin, pek çok açıdan faydalı olacağı düşünülebilir. Müzik dersinde teknoloji destekli materyallerin ve öğretim uygulamalarının, teknolojiye açık olan öğrencinin başa-

rabilme duygusu neticesinde, özgüvenini ve derse olan tutumunu olumlu yönde etkilemesi olasıdır. Ancak eğitim-öğretim ve teknoloji ilişkisini oluşturabilmek, sistemli ve planlı bir oluşumun neticesinde gerçekleşebilir. Bu bağlamda araştırmanın sonucuna göre aşağıdaki önerilerde bulunulabilir.

- ✓ Öğretmenlerin mesleki eğitimlerinde almış oldukları bilişim teknolojilerine yönelik eğitim içeriklerinin branşa yönelik, materyal kullanımını destekler, güncel ve uygulama yönü kuvvetli niteliklerde verilmelidir.
- ✓ Hizmet içi eğitimin düzenli aralıklarla verilerek sürekliliği sağlanmalıdır.
- ✓ Hizmet içi eğitimler, mesleki eğitimle paralel olarak branşa yönelik, materyal kullanımını destekler, güncel ve uygulama yönü kuvvetli niteliklerde verilmelidir.
- ✓ Materyal ve teknik donanım boyutu açısından bütün okullarda bilişim teknolojilerinin altyapısı sağlam oluşturulmalıdır.
- ✓ Bilişim teknolojileri doğrultusunda alana yönelik eğitsel içeriklerin oluşturulması sağlanmalıdır.
- ✓ Oluşturulan eğitsel içeriklerin kullanılabilirliği ve ulaşılabilirliği, hem öğretmen hem de öğrenci açısından rahat olmalıdır.
- ✓ Teknolojinin gelişimine paralel olarak gerek hizmet öncesi gerek hizmet içi eğitimde, alana yönelik yeni teknolojilerin yansıtılması önemlidir.
- ✓ Bu konuyla ilgili olarak yapılacak yeni çalışmalar, araştırmadan elde edilen sonuçların genellenebilmesine katkı sağlayabilmesi açısından önemlidir.

Kaynakça

- Akıncı, A., Kurtoğlu, M., Seferoğlu, S. S. (2012). “Bir Teknoloji Politikası Olarak Fatih Projesinin Başarılı Olması İçin Yapılması Gerekenler: Bir Durum Analizi Çalışması” [Bildiri]. Akademik Bilişim 2012, Uşak: Uşak Üniversitesi Yayınları.
- Akıncı, A., Seferoğlu, S. S. (2010). “Teknoloji Politikaları, Kurumsal Vizyon Çalışmaları ve Eğitime Yansımalar” [Bildiri]. 4. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu Bildiriler Kitabı (BOTS-2010), (ss.52-56). Konya: Selçuk Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü.
- Berg, B. L., Lune, H. (2015). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. (Çev.: Hasan Aydın). Konya: Eğitim Yayınevi.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2015). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Pegem Akademi.
- Demir, K. M., Gür, H., Yalçın, Y., Yel, Ü. (2016). “Hizmet İçi Eğitimlerin Matematik Öğretmenlerinin Geogebra Yazılımına Yönelik Tutumlarına Etkisi” [Bildiri]. T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi, (ss. 289-297. Ankara.
- Gürgeç, E. (2009). “Farklı Müzik Eğitimi Yöntemlerinin Öğrencilerin Müziksel Becerileri Üzerindeki Etkileri” [Bildiri]. 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildiri Kitabı. Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- Kahyaoğlu, M. (2011). “İlköğretim Öğretmenlerinin Fen ve Teknoloji Dersinde Yeni Teknolojileri Kullanmaya Yönelik Görüşleri”. Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 1 (1), 79-96.
- Karasar, N. (2009). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Nobel Akademi Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti.
- Levendoglu, O. (2004). “Teknoloji Destekli Çağdaş Müzik Eğitimi” [Bildiri]. *1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu Kitabı*. Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi.
- Özmuş, M. (2011). “Bilişim Teknolojilerinden Yararlanma Ölçeğinin Geliştirilmesi”. Kuramsal Eğitimbilim Dergisi, 4 (1), 1-17.
- Pamuk, S., Çakır, R., Ergün, M., Yılmaz, B. H., Ayas, C. (2013). “Öğretmen ve Öğrenci Bakış Açısıyla Tablet PC ve Etkileşimli Tahta Kullanımı: Fatih Projesi Değerlendirmesi”. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi, Educational Sciences: Theory&Practise,13 (3), 1799-1822.

- Parasız, G. ve Aras, T. (2012). “Teknolojinin Müzik ve Müzik Eğitimi Alanındaki Yeri ve Önemi” [Bildiri]. X. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildiri Kitabı, (ss. 1105-1112). Niğde.
- Şahinkayası, Y., Şahinkayası, H., Koç, İ. (2014). “Bir İlköğretim Okulu Öğretmenleri Bilgi ve İletişim Teknolojileri Kullanım Durumlarının İncelenmesi” [Bildiri]. *8th International Computer&Instructional Technologies Symposium*, (ss. 264-270). Edirne: Trakya University.
- T. C. Milli Eğitim Bakanlığı. (2007). Temel Eğitim Projesi II. Fazı. BT Entegrasyonu Temel Araştırması. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Genel Müdürlüğü. (2007). İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı (1-8. Sınıflar). Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Türkiye Zeka Vakfı. (2004). Türkiye 2. Bilişim Şurası. Eğitim Çalışma Grubu: Taslak Rapor.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2008). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, H., Sarıtepeci, M., Seferoğlu, S. S. (2013). “Fatih Projesi Kapsamında Düzenlenen Hizmet-İçi Eğitim Etkinliklerinin Öğretmenlerin Mesleki Gelişimine Katkılarının İSTE Öğretmen Standartları Açısından İncelenmesi”. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Özel Sayı (1), 375-392.